

SEMUNDJET E SISTEMIT NERVOR

Nervat trupore

Emri shkencor I trurit eshte encephalon, prandaj ndezja e trurit quhet encephalitis. Ka shum shkaqe qe ndodh kjo semundje e tille ,ndersa jane dy shkaktare si :

Viruset

- Qe barten nga insektet qe shkaktone forma epidemike te ecephalitisit

Protozoat

- Protozoa te quajtura tripanozoashkaktone semunjen afrikane te gjumit

Semundjet trurore ose sulmet cerebrovaskulare :

Jane semundje shum te shpeshta te cilat zakonisht shkaktohen gjate keputjes ose plasaritjes se ndonje ene te gjakut ,qe mund te sjell deri te demtim I indit truror . Gjakderdhja e tepert ne pjese e bardhe te trurit te madh mundet te sjell deri ne paralizen e pergjithshme . Parliza te tilla quhen si **HEMIPLEGIJA** ,kurse njerezit e paralizuar njihen si hemiplegiature

Sëmundja e Alzheimer - it është një sëmundje progresive që shkakton degjenerimin dhe më pas vdekjen me kohën të qelizave të trurit. Sëmundja e Alzheimer është shkaku më i shpeshtë i demencave - një rënie e vazhdueshme e funksioneve si të menduarit, sjellja, aftësive ndërvepruese sociale duke çuar në çrregullimin e aftësisë së personit për të funksionuar në mënyrë të pavaruar. Megjithatë, sëmundja e Alzheimer -it njihet si sëmundja që “vjedh” kujtesën e njerëzve

Sëmundja e Parkinsonit prek njësoj si meshkujt edhe femrat. Është treguar se sëmundja nuk njih kufije socialë, ekonomikë, etnikë, apo gjeografikë. Sëmundja diagnostikohet rreth moshës 65 vjeç dhe vetëm 15% diagnostikohet nën 50 vjeç...

Simptomat

- Tremori i qetësisë (dridhja në qetësi)
- Rigiditeti (ngurtesimi, rritja e rezistencës ndaj lëvizjeve pasive)
- Bradikinezia (ngadalsimi i lëvizjeve)
- Instabiliteti postural (balanca jo e mirë)

Sëmundja e Parkinsonit

Është një sëmundje kronike, progresive, degjenerative e trurit. Ndodh kur disa qeliza nervore, të një pjese të trurit, që quhet Substantia Nigra, dëmtohen, ose vdesin. Normalisht këto neurone prodhojnë një produkt kimik të njohur si dopaminë e cila ndihmon në koordinimin e lëvizjes së muskujve të trupit. Kur rreth 80% e qelizave që prodhojnë dopaminë dëmtohen ose vdesin, shfaqen simptomat e sëmundjes.

PARALIZA CEREBRALE DHE EPILEPSIJA

PARALIZA CEREBRALE

Paraliza cerebrale është një çrregullim neurozhvillimor, e cila paraqitet si pasojë e dëmtimit të trurit të foshnjës që mund të ndodh në periudhën e paralindjes (75%), gjatë lindjes (15%) apo edhe pas lindjes (10%).

Kjo gjendje shfaqet me aftësi të pamjaftueshme të lëvizjeve, çrregullime të balancimit, çrregullime posturale (qëndrimin), kufizim të pavarësisë funksionale dhe zhvillimit të fëmija.

Çrregullimet neuromuskulore të fëmijët me PC mund të shoqërohen me problem mentale, të komunikimit, të shikimit, të dëgjimit, të folurit, të perceptimit, sulme epileptike, çrregullime të sjelljes të cilat mund të vazhdojnë gjatë tërë jetës

EPILEPSIJA

Epilepsia është një sëmundje kronike që karakterizohet nga atake të përsëritura. Ataket shkaktohen nga ndryshime në funksionimin e trurit si pasojë e shkarkimeve elektrike jo normale ose të tepëruara nga qelizat e trurit.

Janë disa lloje atakesh epileptike, lloje të ndryshme sindromash epileptike dhe shkaqe të ndryshme të epilepsisë. Psh. tumoret e trurit dhe ishemitë cerebrale mund të shkaktojnë atake epileptike të cilat mund të çojnë në epilepsi kronike. Disa nga keto shkaqe mund të diagnostikohen dhe më pas të trajtohen me medikamente, ndërsa të tjera mund të trajtohen me kirurgji.

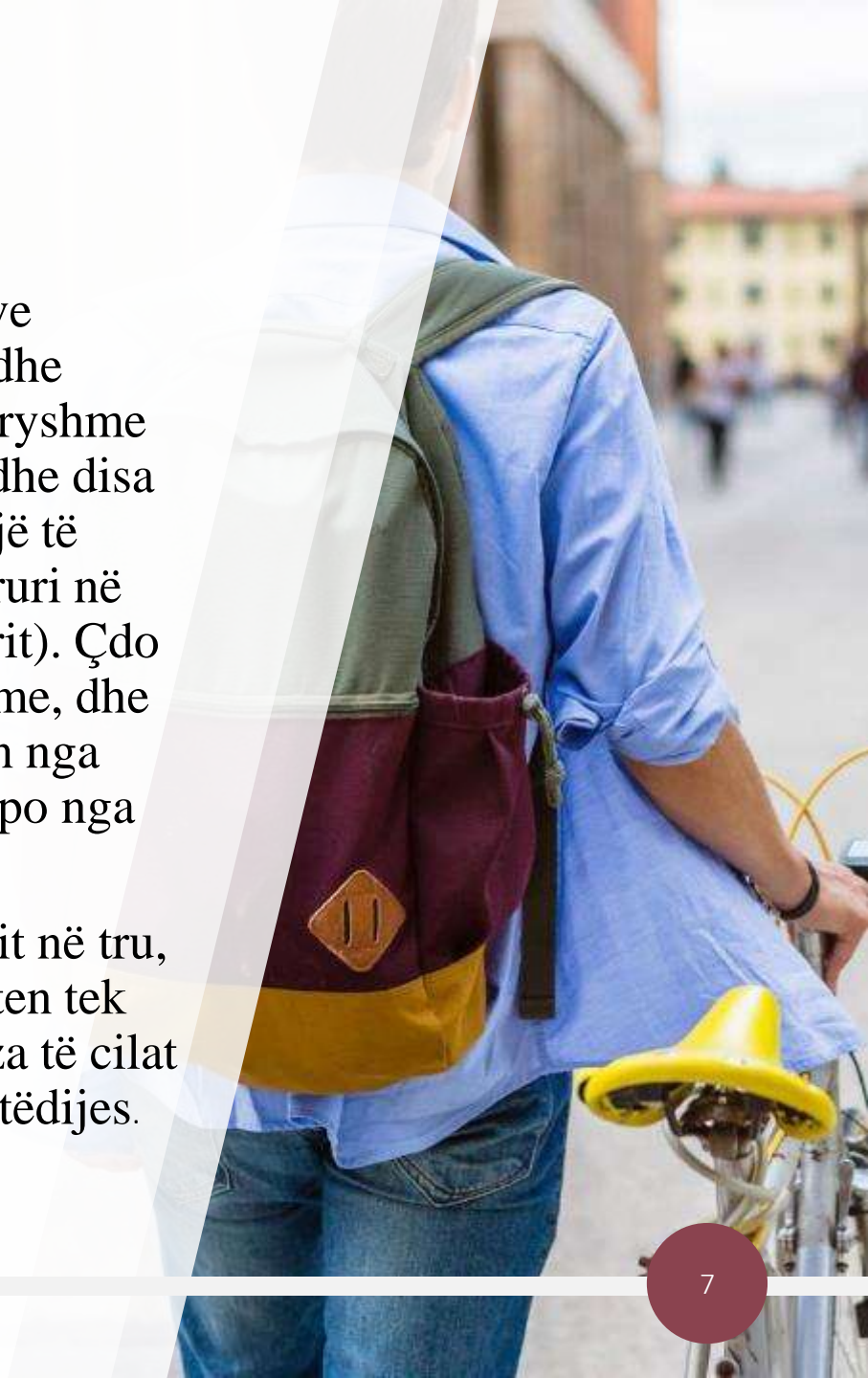
NGA KUSH MUND TË SHKAKTOHET EPILEPSIJA

Rreth 65% e rasteve të reja me epilepsi nuk kanë një shkak të njohur. Për pjesën tjetër, shkaqet më të shpeshta mund të jenë ishemitë cerebrale, çrregullime kongjenitale (të lindura), tumoret e trurit, trauma dhe infeksione.

TUMORET E TRURIT

Tumori në tru është një masë e qelizave abnormale (jo normale) të cilat rriten dhe përhapen në tru. Ekzistojnë lloje të ndryshme të tumorit, disa prej tyre janë beninje dhe disa të tjera malinje. Tumori mund të fillojë të zhvillohet në tru ose të përhapet nga truri në pjesë të tjera të trupit (metastaza e trurit). Çdo tumor zhvillohet në mënyrë të ndryshme, dhe simptomat të cilat manifestohen varen nga presioni i shkaktuar nga rritja e tyre, apo nga vendi në të cilin rritet.

Simptomat më të zakonshme të tumorit në tru, për shkak të të cilave pacientët paraqiten tek mjeku, është dhimbja e kokës dhe kriza të cilat mund të përfundojnë me humbje të vetëdijes.

QRREGULLIMET E TE FOLURIT

Te folurit dhe gjuha jan mjete dhe menyra te:

- a) bisedes
- b) kuptimit
- c) mendimeve
- d) ndjenjave

Qrregullimet e tjera mund te jen:
Mutizmi, belbezimi dhe qrregullimet kongjenitale Duke pasur parasysh se ne formimin e toneve te ndryshme te zerit marrin pjes: Muskujt e laringut , Qiellza e but, gjuhes, buzeve, fytyres, mandibulles dhe M.respiratoreve te kafazit te krahrorit.

Te shprehura me ndihmen e fjaleve apo ne menyra te shkruar gjat bisedes. Qrregullimet e te folurit ndahen ne: 1. Qrregullimet e fonacionit dhe artikulimit 2. Afazionet

Fonacioni eshte dhenja e kualitetit te zerit duke perfshi: Tonin,ngjyren e zerit etj.

Qe esht funksion I muskujve te laringut dhe atyre respirator te ekspiriumuit semundjet e laringut japin qrrregullimet e fonacionit si:a)Disfoni (qrrregullim I fonacionit)

b)Aphonia (humbja e zerit.

NERVAT E TRURORE

- Ekzistojne 12 pale te nervave trurore ,jane te shenuara me numra duke filluar nga lidhja e tyre me trurin. Sipas 1 lojit te impulsit ato ndahen ne disa kategori funksionale si:

Impulset sensitive special- per ere ,per shije ,te pamurit dhe te degjimit

Impulset sensitive te pergjithshme – per dhimbje ,prekje ,temperature, ndjeshmeri te thelle ,tensionni.

Impulset motorike somatike –qe jane rezultat I kontrollimit te vetedijshe (me vullnet) te muskujve skeletor .

Impulset motorike viscerales –qe kontrollojne gjendrat dhe uskujt qe punojne pa vullnetin tone

SEMUNDJET E NERVAVE TRURORE

Semundjet e nervave trurore mundet te shkaktohen nga shum faktore te cilet mund te jene te jashtem ose te brendshem . Demtimet e nervave optike mund te demtohen shum lehte vetem me ane te nje tensioni te larte ,te lengut uhor te syrit mbi nervat si dhe paraqitja e glaukomit . Disa doza ditore te medhaja te barnave mundet te shkaktojne demtim te nervave ,si pershembull, nervin per degjim.

Nga ana tjeter disa lendime te nervave te fijeve motorike mund te shpiejn deri te paraliza e muskujve ,psh demtimi I nervit te muskulit te syrit.

NEUROLOGJIA –eshte discipline e cila meret me studimin dhe problemet e semundjeve te nervave trurore.,njeashtu njihet dhe simundje e cila paraqet demtim te nervit te peste te trurit.

EMERTIMI I DISA NERVAVE

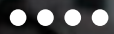
Nervi nuhates –nervus olfactorius

Nervi I te pamurit – nervus optikus

Nervi trohlear- nervus trochlearis

Nervi I fytyres –nervus abducens

THANK YOU

Ingjinjer .Prof.Biokimise-Biologjise
MIQEREME BAJRAMI ZUKA

////////////////////////////////////

miqeremebajrami@Hotmail.com

Miqereme Bajrami Zuka /fb.